

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 sierpnia 2016r., skierowanym przeciwko pozwanym I. S. oraz B. S. (1), powód – (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. – wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwani mają solidarnie zapłacić kwotę 128.137,06 zł wraz z odsetkami od dnia 18 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty, naliczanymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 114.621,37 zł, jednak nie więcej niż odsetki maksymalne za opóźnienie oraz koszty procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że pomiędzy nią a pozwanymi doszło do podpisania umowy z tytułu kredytu gotówkowego P. w walucie polskiej. Do umowy został zawarty aneks, mocą którego pozwani uznali w całości zadłużenie. Nie wywiązali się jednak z ustalonych warunków spłaty. Powód wskazał, iż na dzień 18 sierpnia 2016r. zadłużenie wynosi: 114.621,37 zł – należność główna, 13.466,51 zł – odsetki naliczone do dnia 17 sierpnia 2016r. oraz 49,18 zł z tytułu kosztów upomnień.

(pozew k. 2)

Nakazem zapłaty z dnia 7 września 2016r., wydanym w postępowaniu nakazowym, Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie II Nc 460/16, zasądził od pozwanych solidarnie całą dochodzoną pozwem należność wraz z odsetkami oraz kwotę 1.619 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

(nakaz zapłaty, k. 48)

Pozwani wnieśli zarzuty od powyższego nakazu, zaskarżając go w całości.

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, iż kredyt jest skutkiem zsumowania wcześniejszych zobowiązań: kredytu gotówkowego nr umowy (...) (kwota kredytu – 100.000 zł w dniu spłaty tj. 29 października 2010 roku – 66.984,69 zł, data ostatecznej spłaty 15 lipca 2013r.), kredytu gotówkowego nr umowy (...) (kwota kredytu w dniu spłaty tj. 29 października 2010 roku – 50 154,17 zł, data ostatecznej spłaty to 10 marca 2015r.) oraz kredytu odnawialnego na rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym (limit kredytowy – 50.000 zł). Zarzucono, iż przyczyną ich złej sytuacji finansowej jest działanie Banku (...), reprezentowanego w 2010r. przez A. O., której doradztwo doprowadziło rodzinę do wyczerpania finansowego i niemożności obsługi zobowiązań.

(zarzuty, k. 60-65)

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych, strona powodowa wniosła o utrzymanie w całości w mocy nakazu zapłaty z dnia 7 września 2016r., podnosząc, iż wskazane w zarzutach od nakazu zapłaty okoliczności nie dotyczą kwestii zasadności, czy też wysokości roszczeń powoda, które wykazane zostały dokumentami załączonymi do pozwu, w tym dokumentem prywatnym w postaci wyciągu z ksiąg Banku.

(odpowiedz na zarzuty, k. 151)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 października 2010r. pozwani zawarli z (...) Bank (...) SA w Ł. umowę kredytu gotówkowego P. nr (...).

(okoliczność bezsporna)

Zgodnie z § 1 wskazanej umowy powodowy Bank udzielił kredytu gotówkowego z pakietem ubezpieczeniowym, przeznaczonego na spłatę zadłużenia w kwocie 150.000 zł na okres kredytowania wynoszący 83 miesiące.

(umowa, k. 6-8)

Kredyty przeznaczone zostały na spłatę wcześniejszych zobowiązań małżonków S.: kredytu gotówkowego nr umowy (...) z dnia 16 lipca 2008 roku (kwota kredytu – 100.000 zł w dniu spłaty tj. 29 października 2010 roku – 66.984,69 zł), kredytu gotówkowego nr umowy (...) z dnia 6 marca 2009 roku (kwota kredytu – 60.000 zł, w dniu spłaty tj. 29 października 2010 roku – 50 154,17 zł) oraz kredytu odnawialnego na rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym (limit kredytowy – 50.000 zł).

(potwierdzenia spłat k. 66,67,68)

Strony zawarły w dniu 11 lutego 2015r. aneks do powyżej umowy kredytu.

Przedmiotem aneksu była zmiana warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu gotówkowego P. z dnia 29 października 2010r. Stan zadłużenia z tytułu umowy, na dzień 11 lutego 2015 r. wynosił 116.750.42 zł. Zgodnie z § 1 pkt 3 wskazanego aneksu pozwani uznali w całości zadłużenie wobec (...) SA i zobowiązali się je spłacić na warunkach określonych w niniejszym aneksie.

(aneks, k. 9-11)

Wobec niewywiązania się przez kredytobiorców z ustalonych warunków spłaty bank, pismami z dnia 28 września 2015r., wypowiedział umowę kredytu, wskazując, iż wypowiedzenie warunków spłaty oznacza obowiązek uregulowania zadłużenia w terminie wypowiedzenia wynoszącego 30 dni, liczonego od dnia następującego po dniu doręczenia pisma. Pisma zostały doręczone 8 października 2015r.

(wypowiedzenia wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 13-15)

W dniu 18 sierpnia 2016r. bank sporządził wyciąg z ksiąg bankowych o numerze (...), w którym wskazał, iż na dzień 18 sierpnia 2016 r. wymagalne zadłużenie pozwanych z tytułu umowy kredytu z 29 października 2010r. wynosi 128.137,06 zł.

Na powyższą kwotę składają się:

1) niespłacona należność główna w wysokości: 114.621,37 zł,

2) odsetki umowne w wysokości 13.466,51 zł w tym:

a) odsetki naliczone od zadłużenia nieprzeterminowanego określonego w ratach pomniejszone o kwotę wpływu do dnia wyciągu

6,48 % za okres od 28.05.2015 do 28.06.2015 w wysokości 630,83 zł, podstawa naliczenia 114.621,37 zł

6,48 % za okres od 29.06.2015 do 28.07.2015 w wysokości 609,83 zł, podstawa naliczenia 114.500,58 zł

6,48 % za okres od 29.07.2015 do 28.08.2015 w wysokości 629,37 zł, podstawa naliczenia 114.357,57 zł

6,52 % za okres od 29.08.2015 do 28.09.2015 w wysokości 632,58 zł, podstawa naliczenia 114.235,24 zł

6,52 % za okres od 29.09.2015 do 28.10.2015 w wysokości 611,52 zł, podstawa naliczenia 114.112,20 zł

reszta w ujęciu sumarycznym 22,78 zł

b) odsetki naliczone od zadłużenia nieprzeterminowanego określonego poza ratami pomniejszone o kwotę wpływu do dnia wyciągu 6,52 % za okres od 28.10.2015 do 10.11.2015 w wysokości 264,65 zł, podstawa naliczenia 113.967,00 zł

reszta w ujęciu sumarycznym 1.162,07 zł

c) odsetki od zadłużenia przeterminowanego (karne) naliczone w ratach pomniejszone o kwotę wpływu do dnia wyciągu

10,00 % za okres od 28.06.2015 do 10.11.2015 w wysokości 4,47 zł, podstawa naliczenia 120,79 zł

10,00 % za okres od 29.07.2015 do 10.11.2015 w wysokości 4,11 zł, podstawa naliczenia 143,01 zł

10,00 % za okres od 29.08.2015 do 10.11.2015 w wysokości 2,48 zł, podstawa naliczenia 122,33 zł

10,00 % za okres od 29.09.2015 do 10.11.2015 w wysokości 1,45 zł, podstawa naliczenia 123,04 zł

10,00 % za okres od 29.10.2015 do 10.11.2015 w wysokości 0,52 zł, podstawa naliczenia 145,20 zł

10,00 % za okres od 11.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 9,33 zł, podstawa naliczenia 120,79 zł

10,00 % za okres od 11.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 11,05 zł, podstawa naliczenia 143,01 zł

10,00 % za okres od 11.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 9,45 zł, podstawa naliczenia 122,33 zł

10,00 % za okres od 11.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 9,51 zł, podstawa naliczenia 123,04 zł

10,00% za okres od 11.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 11,22 zł, podstawa naliczenia 145,20 zł

d) odsetki od zadłużenia przeterminowanego (karne), naliczone poza ratami pomniejszone o kwotę wpływu do dnia wyciągu 10,00 % za okres od 10.11.2015 do 18.08.2016 w wysokości 8.805,12 zł, podstawa naliczenia 113 967,00 zł

3) prowizje i opłaty bankowe w wysokości: 49,18 zł.

(wyciąg z ksiąg bankowych, k. 3)

Małżonkowie S. podjęli decyzję o zmianie mieszkania z lokalu (...) m² na nowy lokal. Początkowo miał to być lokal przy ul. (...). Wówczas w dniu 22 kwietnia 2008 roku otrzymali kredyt hipoteczny na jego zakup, ale ostatecznie nie skorzystali z niego. W dniu 12 lipca 2010 roku zawarli umowę przedwstępną sprzedaży własnego lokalu mieszkalnego przy ul. (...), a w dniu 4 sierpnia 2010 roku – w wykonaniu tej umowy – zawarli ostateczną umowę sprzedaży dokonując spłaty hipoteki obciążającej nieruchomości. Dwa dni później zawarli przedwstępną umowę na zakup odrębnej własności lokalu przy ul. (...) w Ł..

(umowa k. 74, 75-77,80, 81-84, oświadczenie banku k. 85, 86-97)

I. S. jest osoba bezrobotną bez prawa do zasiłku. B. S. (1) wykonuje prace na umowy o dzieło, z czego w 2016 roku osiągnął dochód 14.723 zł netto. W 2015 roku zamknął prowadzoną działalność gospodarczą.

Od 2010 roku sytuacja firmy pogarszała się, były problemy z wykonawstwem, opóźnienia, firma utraciła ważnego kontrahenta. Obecnie średnie miesięczne dochody to ok. 2.000 zł. Małżonkowie prowadzą gospodarstwo domowe wspólnie z pełnoletnim synem, który próbuje pomóc w utrzymaniu.

(oświadczenia majątkowe k. 55-58, plan działania PUP k. 59, zeznania powódki k. 302 odwr. adnotacje 00:32:50)

Małżonkowie sprawują opiekę nad J. S. – matką B. S. (1), cierpiącą na nowotwór płuc. W grudniu 2008 roku przeszła udar niedokrwienny mózgu, paraliż prawej strony wymagał rehabilitacji. I. S. cierpi na zaburzenia lękowe z napadami

lęku. Zażywa leki psychotropowe od 2011 roku. Występowała o rentę z tego tytułu, ale decyzja ZUS była odmowna. Nie może pracować.

(karta informacyjna k. 73, 190-191 dokumentacja medyczna k. 123-128, zaświadczenie k. 128, 129, zeznania powódki k. 302 odwr. adnotacje 00:36:16)

Małżonkowie ostatecznie kupili lokal mieszkalny dzięki doradcy innego banku kilak miesięcy później.

(zeznania powódki k. 303 adnotacje 00:43:55)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody, w tym z dokumentów oraz zeznań pozwanych – żaden z dowodów nie był kwestionowany. Stan ten co do zasady był niesporny pomiędzy stronami.

W powyższym stanie faktycznym, Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Bezspornym jest, że w dniu 29 października 2010r. pozwani I. S. oraz B. S. (2) zawarli z powodem umowę kredytu gotówkowego w kwocie 150.000 zł.

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 128) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa, wskazując, iż odpowiedzialność za zaistniałą sytuację ponosi powód, bowiem to reprezentujący go doradca A. O. wywołała niezasadne przekonanie w pozwanych, że uzyskają kredyt na zakup lokalu mieszkalnego. Jednak, mimo jej zapewnień, małżonkowie kredytu nie otrzymali. Dodatkowe okoliczności dotyczące sytuacji życiowej małżonków (konieczność opieki nad matką pozwanego, dokonanie sprzedaży lokalu mieszkalnego wraz ze spłaceniem obciążającej go hipoteki, pogorszenie warunków zamieszkania i konieczność wynajmu lokalu, zamknięcie działalności gospodarczej przez pozwanego, choroba pozwanej) spowodowały, że małżonkowie nie podolali ratalnym spłatom zadłużenia. Fakt odmowy przyznania kredytu na zakup lokalu doprowadził, w ocenie pozwanych, do niemożności spłaty dotychczasowych zobowiązań; w ich ocenie zamiana lokali miała doprowadzić do pozyskania kwoty na spłatę wcześniejszych kredytów (k. 171).

Strona pozwana nie kwestionowała natomiast faktu zawarcia w dniu 29 października 2010r. przedmiotowej umowy kredytu, jej aneksowania, ani wysokości należności.

Odnosząc się do stanowiska prezentowanego przez pozwanych, podkreślić należy, iż żadna z podniesionych okoliczności nie zwalnia od obowiązku spłacenia tego zobowiązania.

Pozwani zawierając umowę kredytu byli świadomi swojej sytuacji. W szczególności zwraca uwagę, że zobowiązania wobec pozwanego zaczęły powstawać już w 2008 roku. Umowa, której dotyczy niniejsze postępowanie była wynikiem spłaty trzech wcześniejszych zobowiązań o łącznej wartości 210.000 zł. Pozwani zatem byli świadomi swojej sytuacji – zaciągnięty kredyt miał służyć obniżeniu miesięcznych obciążeń. Mimo to, pozwani dążyli do zaciągnięcia kolejnego kredytu – tym razem hipotecznego. Wprawdzie wywodzili, że miało to umożliwić im spłatę niniejszego zobowiązania, ale twierdzenie to jest nielogiczne; nie została przedstawiona żadna argumentacja, nie przedstawiono żadnych wyliczeń w tym zakresie. Co więcej,

z zeznań złożonych na rozprawie wynika, iż pozwani ostatecznie otrzymali kredyt i obecnie są właścicielami przedmiotowego lokalu. Jednocześnie okoliczności sprawy nie wskazują, aby obecna sytuacja była jedynie wynikiem tego, że pozwani przez okres tych kilku miesięcy nie posiadali lokalu mieszkalnego i ponosili w związku

z tym wydatki; okoliczności wskazują, iż już od roku 2008 roku byli dłużnikami banku, w międzyczasie podupadła działalność pozwanego, obniżeniu uległy jego dochody. Wątpliwości budzi również sposób działania polegający na zaciąganiu kolejnych zobowiązań w sposób nieprzemyślany w sytuacji, gdy poprzednie zadłużenia nie zostały spłacone. Brak jest także podstaw do stawiania zarzutów stronie powodowej. Pozwani nie pierwszy raz ubiegali się o kredyt – wiedzieli zatem, że złożenie wniosku daje bankowi dopiero prawo zbadania ich sytuacji i zdolności kredytowej; bank ma prawo odmówić udzielenia kredytu przewidując brak możliwości spłaty. Działania podejmowane przez doradcę mają służyć ułatwieniu uzyskania kredytu, ale nie stanowią gwarancji jego uzyskania. Uzasadnienie zarzutów pozwanych zmierza do przerzucenia ciężaru odpowiedzialności za podejmowane zobowiązania na osobę trzecią. Tymczasem, decyzje były podejmowane przez pozwanych, którzy świadomie przyjęli na siebie ryzyko związane z tą sytuacją; na żadnym etapie nie otrzymali gwarancji przyznania środków. Nie może umykać z pola widzenia, że zadłużenia były zaciągane przez podmiot profesjonalny, prowadzący działalność gospodarczą, działający na rynku we współpracy z kontrahentami. Mimo, że sytuacja firmy od 2010 roku miała się pogarszać, małżonkowie mimo to podjęli decyzję o zaciąganiu kolejnych zobowiązań. To wskazuje, że mogli liczyć się z tym, że z tych zobowiązań mogą się nie wywiązać.

Podsumowując, między stronami istnieje ważne zobowiązanie, które nie wygasło na skutek spełnienia świadczenia przez pozwanych. Pozwani nie zakwestionowali w istocie roszczenia.; nie przeczą otrzymaniu kwoty kredytu i braku terminowej spłaty – istnieniu zadłużenia z tego tytułu. Podnoszone okoliczności oraz trudna sytuacja finansowa, w której się znajdują, wyjaśniają przyczyny zaistnienia zadłużenia, ale nie są to zarzuty podważające zasadność samego roszczenia; nie stanowią podstawy do oddalenia powództwa. Zaistnienie szczególnych okoliczności stało się natomiast podstawą od odstąpienia od obciążania pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Jak wynika ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, wobec nieregulowania przez pozwanych rat kredytu zgodnie z harmonogramem spłat, strona powodowa pismem z dnia 28 września 2015r., otrzymanym przez pozwanych w dniu 8 października 2015r., wypowiedziała im umowę przedmiotowego kredytu z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia niniejszego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Zadłużenie pozwanych z tytułu umowy kredytu na dzień 18 sierpnia 2016r. wyniosło 128.137,06 zł.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, żądanie zasądzenia wskazanej kwoty tytułem zwrotu udzielonego przez bank pozwanym kredytu jest usprawiedliwione.

Stosownie do art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Mając na uwadze, że wobec powyższego żądanie zapłaty od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej 128.137,06 zł wraz z odsetkami wynikającymi z umowy było zasadne, Sąd utrzymał w mocy wydany w dniu 7 września 2016r. nakaz zapłaty w tej części (pkt 2 wyroku). Uchylone zostało natomiast rozstrzygnięcie o kosztach procesu. W tym zakresie, w pkt 1 wyroku Sąd, na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy: „zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 14.01.1974 r., sygn. akt II CZ 223/73).

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że ze względów słusznościowych obciążenie pozwanych kosztami procesu stanowiłoby dla nich nadmierne obciążenie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że ich obecna sytuacja życiowa jest trudna. Małżonkowie zaciągnęli szereg zobowiązań opierając się na dochodach uzyskiwanych z działalności gospodarczej. Jednak na przestrzeni lat sytuacja firmy znacznie się pogorszyła, a ostatecznie działalność została zamknięta. Obecna sytuacja zawodowa pozwanego jest niestabilna, nie ma stałego źródła dochodu. Pozwana z uwagi na podjęte leczenie nie jest w stanie pracować zarobkowo. Jednocześnie doszły nowe zobowiązania; z zeznań powódki wynika, że obecne mieszkanie także zostało sfinansowane z kredytu.

Z tych względów Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie opisana sytuacja rodzinna i majątkowa pozwanych uzasadnia odstępnie od zasad ogólnych i nie obciążanie kosztami procesu.

Wpływ na treść orzeczenia o kosztach miało także kilka kwestii natury procesowej.

W niniejszej sprawie stan faktyczny oraz podstawa prawna dochodzonego roszczenia nie budziły żadnych wątpliwości – nie występowały jakiegokolwiek komplikacje, uzasadniające szczególną potrzebę korzystania z pomocy prawnej. Tymczasem fachowy pełnomocnik został ustanowiony w ostatniej fazie postępowania, gdy postawa procesowa pozwanych, nie odnosząca się do zasadności i wysokości roszczenia, była już znana. Natomiast do wypadków szczególnie uzasadnionych Sąd Najwyższy zalicza sytuację, gdy wysokość kosztów zastępstwa prawnego jest zbyt wygórowany w stosunku do stopnia zawłości sprawy i nakładu pracy pełnomocnika (wyrok z dnia 21.05.1999 r., sygn. akt I PKN 59/99, publ. OSNP z 2000 r., Nr 15, poz. 580).

Nie bez znaczenia pozostaje również okoliczność, iż powód korzystał ze stałej obsługi prawnej i w związku z tym nie poniósł odrębnych nakładów na prowadzenie procesu (uzasadnienie orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 1971 r., sygn. akt I PZ 17/71, publ. OSNCP z 1971 r., Nr 12, poz. 222, z dnia 22 listopada 1972, II CR 458/72, publ. OSNCP z 1973 r., Nr 7-8, poz. 139, z dnia 6 grudnia 1973 r., sygn. akt I PR 456/73, publ. OSNCP z 1974 r., Nr 9/74, poz. 154, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 22.08.1997 r., sygn. akt I ACz 323/97, publ. OSP 1998 r., Nr 1, poz. 9).

Na rozprawie pełnomocnik powoda nie był obecny, co także nie spowodowało wydatków po stronie powodowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.09.1972 r., sygn. akt I PR 254/72, OSP z 1973 r., Nr 5, poz. 95).

Z tych samych względów Sąd, na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, odstąpił od obciążenia pozwanych kosztami sądowymi, które stanowi w tym wypadku opłata od zarzutów, która nie została uiszczona (pkt 3 wyroku).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pozwanym z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji.